

Povesti iz avstrijske zgodovine.

(Piše Al. Stroj.)

XVIII.

Ferdinand I.

esar Ferdinand I. je bil silno milega in dobrega srca. Zgodovina ga naravnost imenuje »Dobrotnega«. Premnogokrat se je pokazala njegova blagosrčnost, posebno pa v tem-le dogodku.

Leto 1848. je bilo burno, vstajno leto, in cesar Ferdinand se ni več čutil varnega na Dunaju ter je šel na Tirolsko iskat zavetja.

Nastanil se je v glavnem mestu Inomostu in odtod je šel v razvedrilo rad na kak daljši izprehod (izlet) po krasni gorati deželi. Spremljal ga je navadno njegov brat, nadvojvoda Franc Karol s svojo družino.

Ob takem izprehodu se je pripeljal cesar Ferdinand 5. avgusta 1848 popoldne v vas Zirl. Odtod je šel peš proti gradu Fragensteinu, ki je bil že ob času Maksimilijana I. cesarska lastnina in zarad posebno ugodne lege jako čislan; sedaj je že razpadel.

Ko se cesar vrne z izprehoda v vas Zirl, ga že pričakuje ondotni gospod župnik. Nadvojvodinja Zofija namreč, žena nadvojvode Franca Karola, teŕ mati našega presvitlega cesarja, je bila že povedala vzvišenemu vladarju, da v vasi že več let leži neki hrom mladenič osamljen in brez pomoči. Ko je blagi cesar to zvedel, je sklenil obiskati mladeniča, in gospoda župnika so bili naprosili, naj bi slavni družbi pot kazal do mladeničeve kočē, ki je bila četrt ure oddaljena. Med potjo je pripovedoval častitljivi duhovnik, kako je bilo neizrečeno hudo hromemu bolniku, ker ni mogel cesarja Ferdinanda, dobrotljivega, videti z obličja v obličje. Kmalu se pokaže uborno stanovališče, in župnik véde preslavnega gosta v malo preprosto izbico, kjer je ležal mladi bolnik. Pa kako se zavzame častitljivi mašnik, ko zagleda uborno izbico vso napolnjeno z najvišjim osobjem — kakor cesarsko palačo! V čedni in snažni postelji, katero je bila že ob drugi priliki bolniku podarila preblaga gospa Zofija, je ležal na rokah in nogah ohromeli mladenič, pač usmiljenja vreden sirotej, a ves udan v voljo božjo. Ob zglavju je stal cesarski domači zdravnik, na drugem koncu nadvojvodinja Zofija. Mladi princei, najvojvoda Frančišek Jožef, Karol Ludovik in šestletni Ludovik Viktor so bili tudi navzoči in so se sočutno ozirali na bolnega mladeniča; drugi prostor pa je napolnjevalo spremstvo vladarske gospôde. Cesar prime mladeniča za roko in mu nekaj časa zrē v bledo obličje. Potlej pa mu reče z glasom prisrčne dobrotljivosti: »Le v Boga zaupajte in bodite prepričani, da Vas gotovo ne zapusti.«

»Bog poplačaj tisočkrat za to tolažbo!« zahvaljuje se bolnik s slabotnim in tresočim glasom. Cesar pa, usmiljen Samarijan, zapusti s svojim spremstvom, vidno ginjen, kraj bede in bolesti, in še lepša se mu dozdeva sedaj krasota tirolske dežele in njenega divnega gorovja.

Précej drugo jutro ukaže cesar Ferdinand iz Inomosta poslati tečnih jedil in obilnih daril bolnemu mladeniču v Zirl, kateri je v samotni sobici molil za cesarja, da bi ljubi Bog varoval njega in njegovo hišo v hudih viharjih, ki so v onih burnih dneh prekucije nevarno pretili tudi Avstriji.

Svetniki — ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje Jos. Volc.)

XX.

Ko si je bil sveti redovniški ustanovnik Benedikt († 543) pridobil že dokaj slave, jela je nekega moža, ki je živel v bližini svetnikovega stanovanja, močno nadlegovati zavist in nevoščljivost zaradi njegove slave. Ker pa se je zaštonj trudil, da bi odvrnil srca drugih od sv. moža, izmisli si res satansko nakano. Po tedanji navadi pošlje sv. Benediktu v znak prijateljstva — kruh; v ta kruh pa je dal strupa. Sv. Benedikt pa je bil v svoji puščavi privadil k rokarja, da je vselej, ko je bilo čas jesti, priletel iskat svoj delež kruha. Svetnik podá krokarju kos darovanega kruha, — sam ga še ni nič pokusil — toda krokar široko zazijá, razpne peruti, kroka in teka okrog kruha, kakor bi hotel reči: »Jaz bi te že ubogal, pa ne morem.« Benedikt, ki je po višjem razsvitljenju spoznal, kaj je s tem kruhom, zapové krokarju, naj ga nese na tak kraj, kjer ga ne bo mogel nihče dobiti. Takoj ga odnese krokar, in se vrne šele čez tri ure ter vzame svojo navadno hrano iz svetnikove roke.

XXI.

Svetemu Medardu († 545 na Francoskem) je hotel nekoč tat ukrasti čebelni panj. Toda čebele se zaženó v tata in ga neprestano preganjajo, tako, da se končno zateče v svoji sili k sv. Medardu, poklekne predenj, spozná svoj zločin in ga prosi odpuščenja. Kakor bi čebele poznale svojega gospodarja, popustijo tata in leté nazaj v svoj panj; Medard pa odpusti skesanemu.

O drugi priliki je zloben človek istemu svetniku ukradel kravo na paši. Ker je pa imela žival zvonec za vratom, zamašil je tat zvonec s travo, češ, da bi ne bilo mogoče zaslediti ukradene krave. Srečno pride s tatvino domov in méni, da sedaj je varen; a glej, zvonec začne sam glasno zvončkati, in sicer povsod, kamorkoli ga je postavil ali položil, še takrat, če ga je zaprl v omaro. Sosedje so slišali in se čudili, češ, to zvonjenje napoveduje kaj nenavadno imenitnega. Tatu pa se je tako vzbudila vest ob tem čudežnem zvončkanju, da je jokaje svoj greh povedal sosedom, ki so mu svetovali, naj sv. Medardu povrne ukradeno goved. Svetnik po svoji dobrotljivosti še obdari skesanega grešnika, da ne bi šel prazen domov.

